

СТАНОВИЩЕ

**от проф.д.н. Анна Топалджикова за кандидатурата на Елена Ангелова
за образователната и научна степен „доктор“**

Дисертационният труд на Елена Ангелова „Тенденции в българското актьорско изкуство след 1989 г.“ е новаторски в една неизследвана цялостно област на нашето театрознание. По темата няма достатъчно исторически следи и освен прочетеното в книгите (приложена е библиография) докторантката е открила редица сведения за българското актьорско изкуство от 90-те години до днес в периодичния печат.

Дисертационният труд е много добре структуриран. Във въведението Елена Ангелова извежда своя основен фокус на внимание върху темата, която разглежда - „границите на телесността и физическото присъствие на сцената, какви нови системи от знаци би могло да образува тялото на актьора, какви нови образи, въздействия и послания би могло да формира чрез поведението си, което да действа като сценичен код. /.../ В този контекст се търси анализ върху езика на тялото като основополагащ лакмус за вникването в спецификата на присъствието на даден актьор.“

В първата глава „Режисьорският театър на 90-те години. Концепции за работа с актьора в стилистиката на емблематичните режисьорски модели“ са разгледани подробно различните театрални школи и модели на работа с актьора през 90-те години. Откроена е съществената разлика между режисьорския театър и разнообразието на нови театрални явления от началото на XXI век. Точна е характеристиката на индивидуалния подход на всеки от режисьорите Маргарита Младенова и Иван Добчев, Стефан Москов, Стоян Камбарев, Галин Стоев, Възкресия Вихърлова и Бойко Богданов.

Задълбочено са изследвани процесите и явленията, които преобръщат идеята за режисьорски театър и внасят не само нова йерархия в отношенията режисьор-актьор, но и създават широк обхват от възможности. Конкретно е разработена темата за актьорския почерк и езика на тялото, разгледани са влиянието на буто танца в България, специфики на театралния пърформанс, същностните разлики между изкуството на актьора в репертоарния театър и актьора-пърформър. Фокусът на внимание е отправен и към многостранното влияние на

различните изкуства върху изкуството на актьора – съвременния танц и пърформанс, документалния и физически театър и др.

В третата глава Елена Ангелова се спира на няколко конкретни формации от сферата на независимия театър като точно определя спецификите на всяка една от тях. Открити са естетическата платформа, стила на работа в театралния екип като участие на актьора и останалите партньори в един общ творчески процес. Докторантката прави подробен анализ и откроява същността на спектаклите.

Четвъртата глава е посветена на емблематичните актьорски фигури на съвременната българска сцена в разглеждания период от 90-те години до днес. Избрани са седем актьорски индивидуалности като водещ в този избор е интересът към използването на тялото като основен инструмент на изкуството им. Всеки от тях е разгледан като творческа природа, която е въведена в режима на определено физическо поведение. Потърсена е характеристиката на индивидуалния почерк и стил на игра. Анализът на актьорското изкуство е проведен въз основа на рецензии на отминали спектакли и на лични впечатления от съвременните представления.

Заключението обобщава важните изводи, до които стига изследването на актьорското изкуство в прехода от режисьорския театър към съвременните театрални подходи. Подчертано е значението на личната позиция и избор на актьора спрямо естетиката на театъра, в който участва, неговата лична тема и ангажираност в изкуството като цяло.

Дисертационният труд на Елена Ангелова доказва нейната професионална зрялост, умението да вплете теоретичната и историческа литература, с която борави в своята лична гледна точка чрез провеждането на сериозен и задълбочен анализ. Това изследване е важен принос към една малко изследвана област, който обогатява нашето театрознание.

Въз основа на посочените от мен достойнства на дисертационния труд давам своята положителна оценка и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Елена Ангелова образователната и научна степен „доктор“.

21.07.2020, София

Подпис:

(проф.д.н Анна Топалджикова)